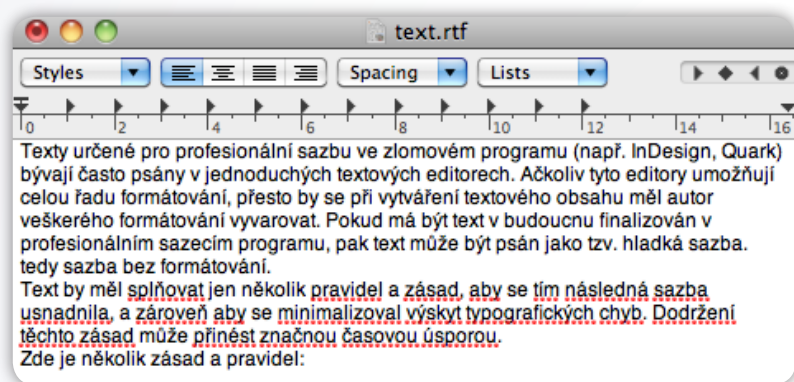

InDesign

PŘÍPRAVA RUKOPISU
PRO SAZBU

Texty určené pro sazbu ve zlomovém programu (např. InDesign, Quark) bývají často předpřipraveny v jednoduchých textových editorech. (např. Microsoft Word, Notepad, TextEdit, OpenOffice)

Ačkoliv tyto editory umožňují celou řadu formátování, přesto by se při vytváření textového obsahu měl autor veškerého formátování vyvarovat. Pokud má být text v budoucnu finalizován v profesionálním sazečím programu, pak text může být psán jako tzv. hladká sazba. tedy sazba bez formátování.

Text by měl splňovat několik pravidel a zásad, aby se tím následná sazba usnadnila, a zároveň aby se minimalizoval výskyt typografických chyb. Dodržení těchto zásad může přinést značnou časovou úsporu.

Zde je několik zásad a pravidel:

- text by neměl obsahovat dvojmezery a vícečetné mezery (velmi častá chyba)
- text by neměl obsahovat po sobě jdoucí znaky Enter (znak oddělující odstavce). Tedy jednotlivé odstavce by neměly být oddělovány prázdným řádkem.
- Pokud potřebujeme například v aplikaci Word ukončit text v polovině stránky a dále pokračovat se sazbu na následující straně, pak využijme příkazy pro "ukončení sazby" (page break). Tyto příkazy jsou zpravidla pod **Menu > Insert > Page Break**. Vyloženě špatným a nevhodným řešením by bylo vysázení prázdných řádků pomocí symbolu Enter až na konec stránky.
- znak "krát" by neměl být psán písmenem "x", ale znakem ×

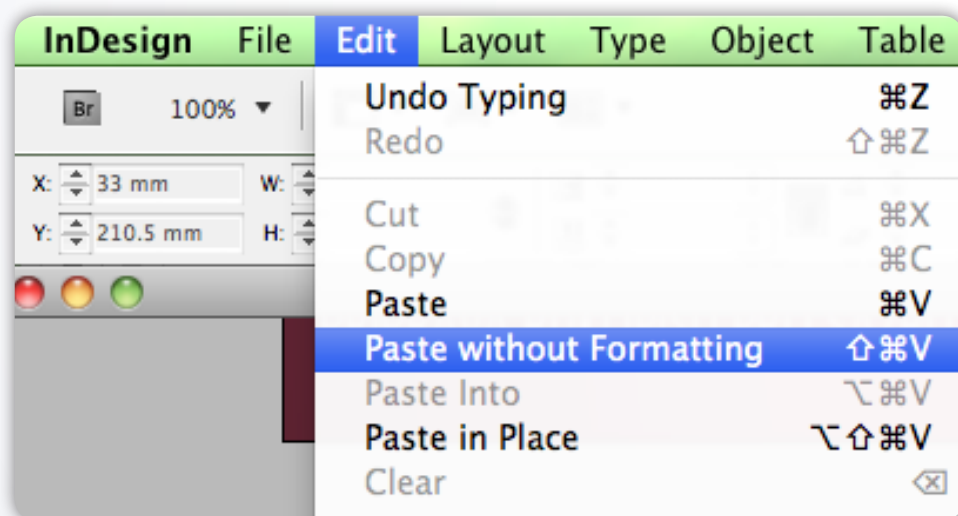
- tři tečky za sebou by měly být psány speciálním znakem ... (výpustka)
- začátek odstavce by neměl být ani předsazený, ani odsazený pomocí několika mezer. Toto je jeden z největších nešvarů sazby.
- obsahuje-li text pomlčky, pak by měly být psány stále stejným symbolem. Umožní to později použít funkci hromadného Find/Replace ve zlomovém programu. Doporučuji používat kód pro vysázení mezer Alt+150.
- text by měl být minimálně formátován – aby byla co nejčitelnější struktura. Sazeč by neměl dlouze uvažovat nad zamýšlenou strukturou textu.
- pokud textová předloha obsahuje tabulky s textem, pak dbát na to, aby text uvnitř tabulek rovněž neobsahoval znak Enter.

- text by neměl obsahovat rozdělovníky. Toto je vlemi častá chyba. Rozdělení slov by mělo být ponecháno přímo na nainstalovaném slovníku uvnitř zlomového programu. Pokud jsou tyto rozdělovníky manuálně vytvořeny autorem předlohy textu, pak se musí při sazbě odstranit.
- Jevy jako parchanty (samostatně visící řádky – sirotky a vdovy) zde neřešíme. Odstraňují se až ve zlomovém programu. Tam se ovšem již nemusí objevit, protože ve zlomovém programu je text v jiném sazebním obrazci než v původní předloze.

Pro odchyťávání výše uvedených chyb se doporučuje mít v textovém editoru zapnuté tzv. neviditelné znaky. Tlačítko je označeno zpravidla symbolem odstavce.

Při importování textu do sazecího programu je velmi doporučeno importovat text jako hladkou sazbu (tzv. chlebovou sazbu, tedy bez formátování, bez vyznačování). V InDesignu se toho dosáhne přes **Menu > Edit > Paste without formatting**. Získáme tím naprosto čistý text, vysázený v jediném stupni písma a v jediném řezu.

V opačném případě (při nedodržení této zásady) totiž hrozí, že se spolu s textem importují i Odstavcové styly, které mohou “zamořit” náš dokument. Přítomnost zbytečně velkého množství Odstavcových stylů (které se navíc třeba z části duplikují, nebo se v nich neorientujeme), snižuje přehlednost a zvyšuje riziko výskytu chyb při sazbě.

CVIČENÍ PRO STUDENTY

A) Popište základní zásady pro přípravu textu pro sazbu.

B) V aplikaci Word, Open Office (nebo v jiném textovém editoru) připravte přiložený text pro sazbu ve zlomovém programu tak, aby neobsahoval výše popsané chyby.

Importujte text do aplikace InDesign.